

INFORMACJA W PRAWIE UBEZPIECZEŃ GOSPODARCZYCH

redakcja naukowa
Bogusława Gnela
Monika Szaraniec

MONOGRAFIE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

INFORMACJA W PRAWIE UBEZPIECZEŃ GOSPODARCZYCH

redakcja naukowa
Bogusława Gnela
Monika Szaraniec

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2015

Stan prawny na 15 lipca 2015 r.

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Anna Walaszek-Pyziot

Wydawca

Agata Jędrasik

Redaktor prowadzący

Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne

Firma Teksty

Łamanie

Wolters Kluwer

Układ typograficzny

Marta Baranowska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni[♥]

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN 978-83-264-9470-3

ISSN 1897-4392

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przykoppowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 9

Wprowadzenie / 15

CZEŚĆ OGÓLNA / 17

Katarzyna Malinowska

Transparentność w umowie ubezpieczenia – przemiana zasady najwyższego zaufania w prawo do informacji / 19

Monika Szaraniec

Ochronne reżimy adresata informacji jako słabszej strony stosunku ubezpieczenia / 36

Aldona Piotrowska

Publicznoprawne obowiązki informacyjne zakładu ubezpieczeń, akcjonariuszy i innych podmiotów administrowanych / 50

Marcin Orlicki

Obowiązki informacyjne ubezpieczyciela w ubezpieczeniu na cudzy rachunek / 69

Jan Byrski

Przekazywanie informacji w postaci elektronicznej w działalności zakładu ubezpieczeń. Wybrane zagadnienia / 83

Aleksander Raczyński

Prawo do informacji a kumulacja świadczeń z umów ubezpieczenia / 105

Mariusz Fras, Krzysztof Pacuła

Utrata szansy ubezpieczenia wskutek naruszenia powinności informacyjnych. Zagadnienia kolizyjnoprawne i jurysdykcyjne / 113

Szymon Byczko

Zakres obowiązku deklaracji ryzyka w art. 815 kodeksu cywilnego / 138

Marcin Krajewski

Sankcje wadliwej deklaracji lub notyfikacji ryzyka / 149

Agnieszka Sowa

Charakter prawny powiadomienia ubezpieczyciela o wypadku / 166

Robert Stefanicki

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej spoczywający na krajowych organach nadzoru finansowego / 179

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA / 17

Anna Klein-Kaska

Przedkontraktowe obowiązki informacyjne w ubezpieczeniach na życie z komponentem inwestycyjnym w świetle rozporządzenia PRIIP / 191

Magdalena Szczepańska

Analiza potrzeb klienta jako szczególny obowiązek informacyjny ubezpieczyciela / 207

Dorota Maśniak

Doinformowanie czy przeciążenie informacyjne w stosunkach *bancassurance*, czyli o zakresie informowania ubezpieczonych / 221

Piotr Wrzesiński

Uprawnienia informacyjne ubezpieczonego w ubezpieczeniach *bancassurance* / 233

Maciej Samson

Obowiązki informacyjne banku w umowach ubezpieczenia stanowiących zabezpieczenie kredytu z punktu widzenia rekomendacji U / 247

Anna Patalon

Obowiązki informacyjne wobec konsumenta w umowach ubezpieczenia zawieranych na odległość / 260

Piotr Kukuryk

Cywilnoprawne skutki naruszenia obowiązków informacyjnych przez ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia zawieranej na odległość / 271

Urszula Drozdowska

Zakres i sposób udzielania informacji zakładom ubezpieczeniowym o stanie zdrowia pacjenta. Uwagi na tle prawa medycznego i prawa ubezpieczeniowego / 292

Kinga Michałowska

Wpływ danych medycznych i danych genetycznych na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach na życie / 302

Marcin Glicz

Obowiązek deklaracji ryzyka w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki kapitałowej / 320

Marta Karpińska

Konflikt interesów a obowiązki informacyjne organizatora turystyki i agenta turystycznego jako ubezpieczającego oraz pośrednika ubezpieczeniowego / 334

Bartosz Kucharski

O zawiadomieniach i oświadczeniach składanych agentowi ubezpieczeniowemu / 344

Edyta Figura-Góralczyk

**Zmiany w zakresie ujawniania informacji dotyczących
wynagrodzenia agentów w projekcie IMD2 / 363**

Aleksandra Nowak-Gruca

**Znak towarowy jako nośnik informacji o usługach
ubezpieczeniowych / 376**

Wykaz aktów prawnych / 393

Wykaz skrótów

Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
Bruksela I bis	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, s. 1 z późn. zm.)
D&O	directors and officers
EKB	Konwencja o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej w kontekście zastosowań biologii i medycyny: Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie sporządzona w Oviedo dnia 4 kwietnia 1997 r. (Europejska Konwencja Bioetyczna), bip.kprm.gov.pl/download/75/7357/konwencja_pl.pdf
EKES	Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
ESNF	Europejski System Nadzoru Finansowego
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
IMD1	dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz. Urz. UE L 9 z 15.01.2003 s. 3 z późn. zm.; Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 4, s. 330 z późn. zm.)

IMD2	projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego
k.c.	ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
KID	dokument zawierający kluczowe informacje dla inwestorów
k.p.c.	ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
k.p.k.	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
k.s.h.	ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NNW	następstwa nieszczęśliwych wypadków
OC	odpowiedzialność cywilna
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OWU	ogólne warunki ubezpieczenia
PA	Prawo Asekuracyjne
PB	Prawo Bankowe
PBUK	Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych
PiM	Prawo i Medycyna
PiP	Państwo i Prawo
PIU	Polska Izba Ubezpieczeń
PPH	Przegląd Prawa Handlowego

PPPM	Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego
pr. bank.	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
PRL	Polska Rzeczpospolita Ludowa
pr. przew.	ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 915)
PRIIP	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, s. 1 z późn. zm.) – akt wejdzie w życie 31 grudnia 2016 r.
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
p.w.p.	ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1410)
r.d.u.	rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 października 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia, utrwalania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów związanych z zawieraniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia (Dz. U. Nr 193, poz. 1889)
RPO	Rzecznik Praw Obywatelskich
RST	regulacyjne standardy techniczne
r.z.i.	rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu udzielania zakładom ubezpieczeń przez podmioty wykonujące działalność leczniczą informacji o stanie zdrowia ubezpieczonych lub osób, na rzecz których ma zostać za-

	warta umowa ubezpieczenia oraz sposobu ustalania wysokości opłat za udzielenie tych informacji (Dz. U. poz. 605)
Rzym I	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz. Urz. UE L 177 z 04.07.2008, s. 6 z późn. zm.)
Rzym II	rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”) (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, s. 40)
SIM	System Informacji Medycznej
SN	Sąd Najwyższy
Solvency II	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II) – wersja przekształcona (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2009, s.1 z późn. zm.)
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
u.d.u.	ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1206)
UFG	Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny
ufk	ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury)u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.)

u.o.d.o.	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.)
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
u.p.n.p.r.	ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 z późn. zm.)
u.p.p.	ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z. 2012 r. poz. 159 z późn. zm.)
u.p.u.	ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (tekst. jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1450 z późn. zm.)
u.s.i.o.z.	ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 636 z późn. zm.)
u.u.o.	ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm.)
u.u.t.	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 196 z późn. zm.)
u.z.l.	ustawa z dnia 5 grudnia 1996r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 464)
WU	Wiadomości Ubezpieczeniowe
ZBP	Związek Banków Polskich
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Niniejsza monografia jest poświęcona zagadnieniu obowiązków informacyjnych w prawie ubezpieczeń gospodarczych. Intensyfikacja regulacji obowiązków informacyjnych w prawie unijnym spowodowała wprowadzenie do polskiego porządku prawnego wielu nowych rozwiązań w zakresie tych obowiązków, przede wszystkim jako instrumentu ochrony beneficjentów umowy ubezpieczenia. Umowa ta jest zaliczana do umów o usługi finansowe, które ze względu na skomplikowany przedmiot świadczenia i ryzyko ekonomiczne, jakie dla kontrahenta instytucji finansowej niesie niezrozumienie treści takiej umowy, wymaga nałożenia na te instytucje odpowiednich obowiązków informacyjnych. Specyfika umowy ubezpieczenia powoduje, że poprzez informację chroni się nie tylko konsumenta jako kontrahenta lub potencjalnego kontrahenta ubezpieczyciela, ale każdego beneficjenta tej umowy. Problem informacji w ubezpieczeniach gospodarczych nie sprowadza się jednak tylko do jej pojmowania jako instrumentu ochrony beneficjenta umowy ubezpieczenia. Ma on szerszy zakres i fakt ten uwzględniają niektóre opracowania naukowe zamieszczone w prezentowanej monografii. Podjęta tu problematyka dotyczy zatem nie tylko ochrony beneficjentów umowy ubezpieczenia przez informację, ale także zagadnienia obowiązku przekazywania ubezpieczycielowi pewnych informacji przez potencjalnego ubezpieczającego oraz obowiązków informacyjnych o charakterze publicznoprawnym. Ponadto, projekt ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej zainspirował autorów wielu opracowań do wyrażenia poglądów i zgłoszenia postulatów w zakresie projektowanej ochrony poprzez informację beneficjentów umowy ubezpieczenia.

Autorami rozdziałów monografii są specjaliści z zakresu prawa ubezpieczeń gospodarczych, reprezentujący przede wszystkim ośrodki naukowe zajmujące się takimi ubezpieczeniami. Poglądy i postulaty

wyrażone w monografii powinny zainteresować teoretyków i praktyków ubezpieczeń gospodarczych oraz osoby i instytucje uczestniczące w reformowaniu prawa ubezpieczeń gospodarczych.

Publikacja została przygotowana w związku z odbywającą się w dniach 26–27 listopada 2015 r. III Krakowską Międzynarodową Konferencją Naukową pt. „Ubezpieczenia w państwach europejskich. Zagadnienia ekonomiczno-prawne”, organizowaną przez Katedrę Prawa Cywilnego i Gospodarczego oraz Katedrę Zarządzania Ryzykiem i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Tego rodzaju konferencja ubezpieczeniowa, odbywająca się co dwa lata, skupia specjalistów, prawników i ekonomistów zajmujących się ubezpieczeniami. W płaszczyźnie prawnej jest ona okazją do formułowania postulatów *de lege ferenda* odnośnie do polskiego systemu ubezpieczeń gospodarczych, a także okazją do wymiany myśli i doświadczeń w zakresie prowadzonych badań nad rozwojem prawa ubezpieczeń gospodarczych w Polsce oraz w pozostałych państwach Unii Europejskiej.

Redaktorzy naukowci
Bogusława Gnela
Monika Szaraniec

Stan prawny na 15 lipca 2015 r.

CZĘŚĆ OGÓLNA

Transparentność w umowie ubezpieczenia – przemiana zasady najwyższego zaufania w prawo do informacji

1. Wprowadzenie

Obserwując dzisiejsze zmieniające się oblicze umowy ubezpieczenia i zasad nią rządzących, można nabrać wątpliwości, czy zasada najwyższego zaufania, uważana za najwyższy stopień dobrej wiary w ubezpieczeniach, nadal obowiązuje. Czy też ewoluując dość istotnie w stosunku do pierwotnych założeń, zatraciła swoje znaczenie i cel oraz uległa swoistej degeneracji? Postać klasyczna najwyższego zaufania w kształcie wypracowanym przez orzecznictwo brytyjskie w ostatnich czasach wydaje się być wręcz zaprzeczeniem idei stojących u jej podstaw i podstaw samej umowy ubezpieczenia.

Kierunek ewolucji koncepcji najwyższego zaufania doprowadził do konieczności istotnej interwencji nie tylko nadzorców krajowych, lecz przede wszystkim ustawodawcy europejskiego, który pisze od nowa zasady dotyczące obowiązków informacyjnych w prawie kontraktowym, „reklamując” je pod nazwą transparentności. Czy więc zasada transparentności wszechobecna w ostatnich latach w różnym kontekście nie przejmie na tyle dynamicznie dotychczasowych funkcji zasady najwyższego zaufania, że ta ostatnia stała się już nikomu niepotrzebnym reliktem przeszłości, ograniczającym wręcz pożądaną kierunek rozwoju rynku? Jak wreszcie na taki trend reaguje ustawodawstwo państw członkowskich w zakresie dotyczącym umowy ubezpieczenia, która

pomimo podejmowanych w przeszłości prób nie poddała się regulacji europejskiej?¹

Ramy niniejszego opracowania pozwalają na poruszenie jedynie niewielkiego wycinka. Tak więc tytułowa problematyka zostanie przedstawiona na przykładzie prawa brytyjskiego, z odniesieniem – tam gdzie to uzasadnione – do regulacji europejskich. Po pierwsze bowiem, prawo brytyjskie uchodzi za kolebkę statutowych rozwiązań współczesnych regulacji umowy ubezpieczenia w postaci Marine Insurance Act 1906, po drugie zaś, doświadcza ono w ostatnich latach bardzo istotnych zmian właśnie w obszarze funkcjonowania zasady dobrej wiary w umowie ubezpieczenia. Nie ulega też wątpliwości, że ewolucja, jaką przeszło prawo brytyjskie, jest chyba najbardziej znamienna, a koncepcja najwyższego zaufania wykształcona w Wielkiej Brytanii poddana została w ostatnich latach niemal zmasowanej krytyce, a w efekcie dość istotnie zmieniona.

2. Zasada najwyższego zaufania w ubezpieczeniach – tradycyjne koncepcje i ewolucja

Tradycyjnie koncepcji najwyższego zaufania w ubezpieczeniach przypisywany był walor podstawowej zasady umowy ubezpieczenia, bez której wręcz nie może ona funkcjonować i spełniać swoich funkcji. Zarówno w dawnej, jak i we współczesnej literaturze prawniczej, szczególnie pochodzenia anglosaskiego, podnoszono, że istota umowy ubezpieczenia wymaga, aby natura ryzyka, co do którego wiedza pozostaje w gestii ubezpieczającego, była w pełni zrozumiała dla strony przyjmującej ryzyko, czyli ubezpieczyciela. W tym zaś względzie twierdzono jednoznacznie, że umowa ubezpieczenia jest szczególnego rodzaju kontraktem rządonym przez obowiązek zachowania najwyższego zaufania pomiędzy stronami. Ta utrwalona w orzecznictwie sądowym zasada *common law* została wyrażona w art. 17 ustawy z 1906 roku Marine Insurance Act w następujący sposób:

¹ Mowa tu o próbach przyjęcia dyrektywy dotyczącej umowy ubezpieczenia, zob. szerzej K. Malinowska, *Umowa ubezpieczenia w Europie bez granic*, Bydgoszcz 2008, s. 62 i n.

„*A contract of marine insurance is a contract based upon the utmost good faith, and, if the utmost good faith be not observed by either party, the contract may be avoided by the other party*”.

Należy podkreślić, że pojęcie to nie było wówczas efektem nowych koncepcji ustawodawczych, lecz jego źródłem było zapadłe ponad sto lat wcześniej słynne orzeczenie Lorda Mansfielda w sprawie *Carter v. Boehm* (1766)². Wypowiedział on wówczas wielokrotnie cytowane słowa: „*insurance is a contract of speculation: the special facts usually lie in the knowledge of the insured only. The underwriter trusts to him, that he conceals nothing, so as to make him form a wrong estimate. If a concealment happens without any fraudulent intention by mistake of the principal or its agent, still the policy is void...*”. Argumenty zawarte w tym wyroku stanowiły w istocie autorską próbę Lorda Mansfielda przeszczepienia na grunt anglosaski romańskich koncepcji opierających prawo kontraktowe na zasadzie dobrej wiary. Taki właśnie był zamysł, gdyż wówczas nie padło jeszcze sformułowanie „najwyższego zaufania” *uberrime fides* (*utmost good faith*).

Na marginesie jedynie należy dodać, że próba zaszczerpienia dobrej wiary jako zasady wiążącej dla wszystkich typów kontraktów w prawie brytyjskim ostatecznie skończyła się niepowodzeniem. Powszechnie wiadomo bowiem, że nie rozpoznawało ono co do zasady dobrej wiary w zawieraniu i wykonywaniu umów, a koncepcje wdrażane przez jej zwolenników przetrwały do dziś w zakresie tylko nielicznych rodzajów umów, w tym właśnie w ubezpieczeniach³. Tak też i koncepcja Lorda Mansfielda co do stosowania dobrej wiary w prawie kontraktowym została ostatecznie odrzucona w systemie anglosaskim z uzasadnieniem, że nie da się ona pogodzić z *adversarial system of contract* i zasadą *caveat emptor, buyer beware*. Także i współczesne w tej mierze poglądy nie uległy zmianie. Za znamienny może być uznany cytat z wykładu Lorda Kanclerza z 2005 r., który stwierdził, że w skomplikowanych i wysublimowanych relacjach kontraktowych angielskie prawo handlowe zapewnia przewidywalność wyniku, prawną pewność i uczciwość. Jest ono bowiem jasne i poparte konstruktywnymi regułami, takimi jak

² 1 Blackstone W 593.

³ J. Lowry, *Whither the duty of good faith in UK insurance contracts*, Connecticut Insurance Law Journal 2009, vol. 16.1, s. 98.

■ W niniejszej publikacji autorzy, profesorowie i doktorzy nauk prawnych, a także praktycy – eksperci w zakresie prawa ubezpieczeń gospodarczych przedstawili zagadnienia prawne informacji kierowanej do ubezpieczyciela oraz prawne aspekty wykonywania i naruszenia jego obowiązków informacyjnych. Omówili też zagadnienia szczegółowe, m.in.:

- informację w ubezpieczeniach na życie oraz pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- informację w ubezpieczeniach *bancassurance* oraz w ubezpieczeniach związanych z turystyką,
- informację w ubezpieczeniach w odniesieniu do ochrony praw pacjenta oraz konsumenta w umowach zawieranych na odległość.

■ Interpretacja przepisów, przedstawienie zmian oraz tendencji w regulacji informacji w prawie ubezpieczeń gospodarczych powinny zainteresować wykładowców, doktorantów i studentów wydziałów prawa. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, szeroko przedstawiane w wielu rozdziałach tej publikacji, będzie przydatne praktykom – sędziom, adwokatom i radcom prawnym. Konsumentom będą mogli zapoznać się ze swoimi prawami i obowiązkami w zakresie relacji z ubezpieczycielem i pośrednikiem ubezpieczeniowym, a także ocenić swoją sytuację w ewentualnym sporze z tymi profesjonalnymi podmiotami.

„Problematyka prawna informacji była dotąd i jest nadal przedmiotem coraz liczniejszych opracowań naukowych. W większości przypadków opublikowane dotychczas opracowania na ten temat dotyczą problematyki informacji «w ogóle», tj. bez uwzględnienia specyfiki poszczególnych dziedzin życia gospodarczego. Recenzowana monografia z pewnością wypełnia tę lukę w zakresie informacji w ubezpieczeniach gospodarczych [...]. Monografia ta przedstawia się zatem jako «nowość» poszerzająca znacznie dotychczasowy dorobek doktryny prawa ubezpieczeniowego. Podkreślić należy ogólnie wysoki poziom merytoryczny zawartych w niej opracowań”.

Prof. zw. dr hab. Anna Walaszek-Pyziol

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-264-9470-3

9 788326 494703

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9 788326 494703 W01P01